

EL PLA DE L'ENERGIA: CENTRALISTA I INSOSTENIBLE

UN SISTEMA ENERGÈTIC INEFICIENT, CENTRALITZAT I MALBARATADOR

EL PEC 2006-2015: MÉS DEL MATEIX DES DEL FRANQUISME

El govern Tripartit català, des del moment que ha fet públic l'esborrany de Pla de l'Energia ha perdut, pràcticament, l'oportunitat de fer possible que Catalunya camini per la senda de la sostenibilitat. L'esborrany del Pla és simplement un exercici continuista respecte del Pla que en el seu dia va fer públic el govern anterior de CiU, ja que ni tan sols no re-

mou cap de les bases sobre les quals es va assentar el sistema energètic imposat durant la Dictadura franquista i que va ser mantingut pels successius governs democràtics: un sistema energètic centralitzat, a base de macroinstal·lacions que fan servir combustibles bruts, que són poc eficients i que fomenten el malbaratament, etcètera.

ENTESA CATALANA PER L'ENERGIA NETA I RENOVBLE

Que l'actual govern de Catalunya dediqui els seus esforços a redactar Plans d'Energia és una mostra evident de la manca de coneixement de la realitat energètica del món en què vivim i és una demostració ben palesa de la manca de propostes polítiques que les forces del govern tripartit tenen, perquè fer plans d'energia quan els mercats de l'energia estan desregulats (o liberalitzats) no serveix de res. El més astorant és que quan els mercats de l'energia estaven regulats, mai cap govern de Catalunya no va fer cap Pla de l'Energia, ni el Parlament ho va demanar, i ara que estan desregulats es posen a fer plans. El que cal avui, donada la situació dels mercats de l'energia, es prendre decisions polítiques que afavoreixin l'orientació dels mercats per les sendes per on se'ls vulgui fer caminar. I per aconseguir-ho no ens cal fer cap pla d'energia.

El Pla de l'Energia (PEC) com el que el govern ens proposa no és més que una simple justificació de les decisions que els grans operadors de l'energia ja han pres, donades les condicions actuals dels mercats. És la continuació de la dictadura energètica que es va configurar amb el franquisme i que mai cap govern democràtic no ha gosat posar en qüestió.

El que la ciutadania –o si més no la part que n'és més conscient–, esperava del govern tripartit no és altra cosa que un rigorós i profund debat entorn de tres qüestions clau:

1. Quanta energia ha de fer servir la societat catalana per mantenir un nivell de vida digne i solidari?
2. Quines tecnologies s'han d'emprar per generar i utilitzar l'energia?
3. Al servei de qui han d'estar els sistemes energètics?

Vet aquí, doncs, per on havia de començar la participació ciutadana. La participació des del començament és la base que configura la democràcia energètica. La democràcia en el camp de l'energia no passa per fer un Pla i demanar-ne, després d'haver-lo fet, l'opinió.

Sense aquest debat de fons, no serveix

de res parlar d'energia, perquè l'única cosa que s'aconsegueix és mantenir i perllongar l'estatus actual del present sistema energètic obsolet, centralitzat, brut, ineficient i no renovable.

QUÈ ÉS UN SISTEMA ENERGÈTIC?

Les societats humanes necessiten energia per sostenir-se, perquè les persones i les estructures que creen requereixen serveis energètics (escalfor, moviment, força motriu, fred, enllumenat, etc.). Els serveis energètics que qualsevol societat

Els problemes sorgeixen quan:

- una societat configura el seu sistema energètic a base de cadenes tecnològiques de gran longitud, en comptes de fer servir-ne de més curtes;
- quan una societat utilitza tecnologies amb eficiències massa baixes en comptes d'emprar tecnologies altament eficients;
- quan una societat fomenta actituds que es tradueixen en un malbaratament de l'energia, en comptes de crear i fomentar actituds responsables en l'ús de l'energia.

energia primària en energia final disponible per al consum com, per exemple, les centrals tèrmiques) i l'eficiència que tenen les tecnologies d'ús final de l'energia (les famílies de tecnologies que fem servir a la feina, a casa, etc., com per exemple les bombetes, les neveres, els cotxes, màquines de tota mena, etc). Vegeu, a la **FIGURA 3** (pàg. 10) l'esquema de la cadena tecnològica dels sistemes energètics). En aquest esquema es pot observar que la qüestió de l'eficiència no és solament un problema tecnològic, sinó que es complementa per les actituds huma-

IMATGE INÈDITA, DEL 1973, DEL MEANDRE DE L'EBRE ON ACTUALMENT SE SITUEN LES DUES CENTRALS NUCLEARS D'ASCÓ QUE EL PEC DEIXA INTOCADES.

demana poden ser coberts, consumint molta o poca energia, dependent de les tecnologies que la societat utilitzi.

Un sistema energètic és el conjunt de tecnologies que permet que una determinada societat transformi les energies primàries que hi ha disponibles a la Terra en els serveis energètics que la societat demana. Un sistema energètic està format per dues grans famílies de tecnologies: les tecnologies de subministrament (transformen l'energia primària en energia final disponible per al consum) i les tecnologies d'ús final (transformen l'energia final disponible per al consum en el servei energètic desitjat). Són el que s'anomenen les cadenes tecnològiques.

Normalment quant més llarga és una cadena tecnològica més afecta l'entorn, per raó que s'han de fer moltes transformacions que es tradueixen en pèrdues de rendiment (i en molts casos en contaminacions de tota mena). Vegeu, a les **FIGURES 1** (pàg. 09) i **2** (pàg. 10), l'esquema de les principals cadenes tecnològiques.

LA QÜESTIÓ DE L'EFICIÈNCIA DELS SISTEMES ENERGÈTICS

El problema de l'eficiència global dels sistemes energètics se centra en les eficiències que tenen les tecnologies de subministrament (l'ampli ventall de tecnologies que tenim per transformar l'e-

nergia primària en energia final disponible per al consum com, per exemple, les centrals tèrmiques) i l'eficiència que tenen les tecnologies d'ús final de l'energia (les famílies de tecnologies que fem servir a la feina, a casa, etc., com per exemple les bombetes, les neveres, els cotxes, màquines de tota mena, etc). Vegeu, a la **FIGURA 3** (pàg. 10) l'esquema de la cadena tecnològica dels sistemes energètics). En aquest esquema es pot observar que la qüestió de l'eficiència no és solament un problema tecnològic, sinó que es complementa per les actituds huma-

nes; per entendre'ns: no serveix de res fer servir la tecnologia més eficient disponible per donar el servei d'enllumenat si els usuaris del servei mantenen l'actitud de deixar els llums sempre oberts, fins i tot quan no són necessaris. El problema, a Catalunya, és que el seu sistema energètic és, globalment, molt poc eficient. Anem-ho a veure, primer amb les tecnologies d'ús final i, després, amb les tecnologies de subministrament.

LES TECNOLOGIES D'ÚS FINAL

Pel que fa a les tecnologies d'ús final, tot i que no s'analitzen en el PEC del govern